

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΚΟΥΡΣΑΡΟΙ ΣΤΗ ΣΚΥΡΟ!...

Ἐπιδρομή πειρατῶν στὸ νησὶ. Τρεῖς Ἀλγερίνοι ἀρχηγοὶ πεὶ ηθελαν νὰ παραστήσουν τὸ Μινώταυρο. Ἡ ἀπάντησις τῶν Σκυρικῶν. Ἡμέρες πολιορκίας καὶ ἄγωνιας. Σταμάτης Λεύμπινας, ὁ Φαρινές, καὶ τὰ περίφημα λόγια του. Μιὰν ἔγιρα νυχτὸς τοῦ 1827. Τὰ τρίχ παλληκάρια καὶ τὸ κατωρθωμά τους. Τὰ μυστικὰ τῶν πειρατῶν καὶ ὁ Ἑλληνικὸς στέλεσ,

ΣΚΥΡΟΣ. τὸ γραφεὶο αὐτὸν νησὶ τῶν Σποράδων, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας, ὑπέφερε τὰ πάνεινα ἀπὸ τοὺς πειρατάς. Μὲν ἀπὸ τὶς περιπέτειας αὐτὲς τῶν Σκυρικῶν, θὰ δημογράψουμε στὸ ἀζόλουντὸν ἄρθρο μας:

Ἔταν ἡ τελευταῖα ἥμέρα τοῦ ἔτους 1827, ἥμέρα χειμωνιάτην, ἀγρια. Καὶ ἡ νύχτα ἀπούσθιστη ἀρούρη ἀγοριούτην. Σκυροῦ πινεύ, ἀνεμος, χιονόδροζο. Στοὺς δρομάδους δὲν φανώντας φυγὴ ζωτανή. Ἀπὸ τὴν πανιάν ἐρχόταν ἡ θυνὴ τῆς τοιχομηνῆς θαλάσσης καὶ τὰ γαγρίσματα τῶν καμιδούσινων, ἀναστομοῦμεν περὶ φονεὺς ἀνθρώπων.

Οἱ κάτοικοι τοῦ μικροῦ νησοῦ εἶχαν ἔξαρταστε τὶς ἕμέρες αὐτὲς ἀπὸ τὰ σπίτια τους, γιατὶ τοὺς συνέβαιναν καὶ πολὺ πρόσφερο: Ἀπὸ μιὰ βδούλιδο τοῦρα εἴχαν καταπλεύσει στὸ νησὶ τριάν μετ' ιτιαὶ ταῦτα, γιατὰ πορφαρίδων. Ἀλγερίνους. Μόλις τὸ ἔναστρον αὐτὸν οἱ κάτοικοι, ἔστελλαν ἐπιπλοτὴν παναγιαματεύθη μὲ τοὺς ἐπιδρομεῖς.

Οἱ Σκυρικοί ἤταν πρόδημοι να ταπετοῦν καὶ διέπουν εἰς τὸ νησὶ. Οἱ ἀπεσταλμένοι Σκυρικῶναν στὸν πόλιν καὶ ἔφεραν τὴν ἀπάντησι: Οἱ κουρσάροι ἔπιπταν τὸν τρόπον 50 ἀνδρῶν γιὰ ἓνα μῆνα καὶ 800 γρόβα γιὰ θλούς. Ὡς ἔδω, ἡ ἀπάντησις τοὺς φανικῶν λογάριζε. Ὑπῆρχε διοίκησις καὶ μάλι: Καθένας ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τὸν τριῶν πειρατικῶν πλιων ἀπατούσε καὶ ἔνα ώρο πορτάτι ὡς λάρυρο! Τρεῖς Σκυριανὲς κοπελέες ἔπειτα νὰ πραδοῦσιν στοὺς ἐπιδρομεῖς, ν' ἀπιασθοῦν κ' ὑπέροχα νὰ πονήσουν —ποιος ἔστει;— σκλήρες σὲ κανέναν τουρκικὸν χωρέιν....

Στὸ ἀπόντα τῆς τελευταῖας αὐτῆς ἀπατήσεως, οἱ τίκιοι νησιώτες ἔφριξαν. Καὶ ὅμως φονεὺς ἀπεράσισαν ἡ ἀγριότην καὶ ἀπό τὸν ἀρχηγὸν τὶς τροφές στοὺς κουρσάρους, νὰ κλεισθῶν στὸ Κάστρο καὶ ν' ἀπορρίψουν τοὺς ἐπιδρομεῖς, τοὺς μπορφάσαν. Ἀμέσως ὁ τελάρης τοῦ νησοῦ ἔγινεται ἀπὸ μαζαλᾶ καὶ ἀνήγειρε τὴν ἀπόκρισι τῶν ἀσπάσιων τὸν προσφότον. Καὶ, γιαρὶς νὰ ζάνουν καῷο, οἱ κάτοικοι ἐμάζευαν τὰ πιο πολύτιμα πράγματα τους καὶ πάγκαναν ν' ἀσφάλισθον στὸ μικρὸν φρούριο. Η Δημογεροντία ἀνέλαβε τὴν ὅλην ἀπάντησι τοῦ Κάστρου.

Τὴν ἄλλη μέρα, οἱ πειραταὶ ματαίως ἀναψέντος ἀπάντησης τῶν κατοίκων, ἔσπειτας ἔνοπλοι ἀποστασία, τὸ ὅπιο βρήκε τὴν πόλιν ἀδειανήν. Ἀγριεψέντο οἱ ἡ απῆδες ἀπὸ τὴν περιφρόνησι τῶν πόλιν καὶ ἀφοῦ ἐλεγήσαν τὰ πιο πολύτιμα πράγματα τοὺς καὶ πάγκαναν τὴν πόλιν καὶ, ἀφοῦ ἐλεγήσαν τὰ πιο πολύτιμα τοὺς καὶ πόροις είναι στὸ γλέντι....

Τὴν ἀζόλουνθη νύχταν ἔτεχνοι σφρόντισαν ἔφοδο ἐναντίον τοῦ μικροῦ Κάστρου, ποὺ ἦταν πιο μέρα, δεσπόζοντας νὰ ὅλο τὸ νησὶ. Ἀγρυπνοὶ στὰ μετεντέντια οἱ Σκυρικοί, τοὺς ἀποδέχτηκαν μὲ τουφεκές. Στὴ μάχη ἔλασαν μέρος καὶ ἡ γηνιάς, φίγοντας μεγάλη λιθανία στὸν κουρσάρους.

Τὸ Κάστρο τῆς Σκύρου εἶχε μιὰ θωρακισμένη μὲ διτύλια στρώματα ἀπὸ μαρούντζο πύλη, ἡ ὅποια ἤταν ἀπατητική. Κ' ἐτοὶ οἱ πειραταὶ, μὴ μποροῦντας νὰ κάνουν ἀλλοιώς, πήραν τοὺς δώδεκα σποταράντας συντρόφους τους καὶ ξαναγύρισαν στὰ καράβια τους, γιὰ νὰ ἔτοιμαν γιὰ τὴν πολιορκίαν.

Μέρα μὲ τὴν ἥμέρα ὥμιση, οἱ κλεισμένοι κάτοικοι ὑπέφεραν περιστόρητο. Τὰ τροφιὰ τοὺς γινόντασταν σπανιότερα. Θερήσαντες βέβαια ἡ ἐμφάνιση μεριδῶν πλιων τοῦ ἀλληλιριστοῦ στόλου, γιὰ νὰ ληφθῇ ἡ πολιορκία καὶ νὰ φύγουν γρήγορα οἱ κουρσάροι. Άλλα μὲ μέρες περνοῦσαν, οἱ πολιορκούμενοι ἐπισκοποῦσαν τὸ πέλαγος μὲ τὰ κανονικά λιάνια καὶ δὲν ἔβλεπαν τὸν ποθητὸν στόλο τῆς σωτηρίας τους....

Οἱ φονοῦσι τὸν Κάστρον ἀγορευόνταν πάντα στὶς ὁρισμένες τους θέσεις, μὲ τὸ διάχτυο στὶς σκανδάλη, ἀλλ' ὅποια ποτὲ θὰ μποροῦσαν ν' ἀνέβεσσι: "Ο ἄνεμος ἔφερε νὰ σ' αἴτια τους τὶς ἀγριές παραγέτων πορφαρίδων ἀπὸ τὰ καράβια, ἢ ἀπὸ τὰ σπίτια, ὅπου κραταλοῦσαν, γίνονται τὸ πασίσι."

Μέσα στὸ Κάστρο ἐπέφερε μιὰ μικρὴ ἐπιζήσια, τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, Σ' αὐτὴν συνεπόπετον οἱ προβόντες, καθημένοι σταυροπόδι μετροῦσι στὴν Όρδα Η. Ήταν ὅλοι σεβάσμιοι γένοντες, γερολέκοι, ποιὶ είχαν ιδεῖ πολλὰ τὰ μάτια τους, κ' είχαν ὅλη τὴν πειρατὴν τζοΐα.

Σὲ μιὰ γονιά, σ' ἔνα στασίδι, ἦνας μαῖρος ὅγκος ἀνθρώπου, φανόντας σαν νὰ παραμονεῖ τὴν Συνέλευσιν τῶν Δημογεροντῶν, μὲ τὰ σπινθηρούματα του μάτια. Ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς, σὲ όλη τὴν ἀπᾶν τῆς ἀνδρικῆς του μύλωσια, ὥστε οἱ Σταμάτης Λογιανίδης, γνωστὸς Τουρκομάνης ποιὸν επεινήσει στὰ Ψαριανά καράβια καὶ μάιστα ἐπὸ τὸ διατάρα τοῦ Κανάγων. Ήταν Φαριανός, μὲ εἰχὴ πάσια Σκυριανή γηνιά, ἀπὸ ἀγριαν, καὶ τὴν εἶχε ἀγόντει στὰ πεθεράκια τοῦ, τογχαράζοντας νάρθη καὶ αὐτὸς ἔστι νά ἐγκατασταθῆ, μετὰ τὴν διριστικὴ ἀτελεθερώσει τοῦ νησοῦ. Αὐτὸς καρπὸν σε παρα θώμα ἔπειρε ἔπειρε ἀδειά απὸ τὸν κατεπάλευτον στὸ Σκύρο, νὰ ἴδῃ τὴν Κατίγον τον, φένοντάς της καὶ διάφορα δῶρα. "Ετοι, τὶς ἥμέρες ἔτεινες τοῦ Δεκεμβρίου 1827, τὸν βοήτην τα γεγονότα στὸ νησὶ αὐτὸ, ποιὸ τὸ θεωρούσεις πετάσιδα τοῦ,

Η συζήτηση τῶν Δημογεροντῶν εἶχε τόνον ἀπελπιστικό.

Εἶναι ἀδύνατο νὰ βασιτέσουν περισσότερο αὐτὸν διὸ μέρες, Χατζῆ Γιώργη, ἔλεγε στενάζοντας ἔνας γέρος, ἀποτεινόμενος στὸν πόρευσθεν τῆς Δημογεροντίας. Οἱ ἀνθρώποι ἄρχονταν νὰ μαιωμούσιον, φοροῦντας μὲτροῦσαν πετάσιδα τοῦ πειρατού πατέρα του.

— "Ἄτο τοῦ δύσοντον ἔτεινον ποιὸ ἔχουν, ἀπάτησον ὁ πρόδερμος.

— "Εγὼ νομίζω (Θεώ μου, σημώνει με), πὼς πρέπει νὰ δεχθοῦμε μερικὲς ἀπατήσεις τῶν λιάτρων, γιὰ νὰ σωθῶμεν οἱ ἄλλοι. Τοντέστως καὶ μπαρούτα δὲν ἔχουμε ἀρρεύη, γιὰ νὰ κάνουμε ἔξοδο, η ἔροφες μᾶς σύδημουν καὶ ὁ στόλος δὲν φάνεται ποιεύσας....

— Λέξ να πομαδώσουμε τὰ κοριτσιά μας στὴν ἀπικία, γιὰ νὰ γλυτώσουμε ἐμεῖς, ε... ε... ενάς ἄλλο. Α, οξι! Εγώ τούτῳ καλύτερο νὰ πεθάνω!....

Γίνεται σωτὴρ κονιά καὶ ἐπίσημη, ποιὸ πολλά... "Ξέψων, ἀπὸ τὴν γονιά της ἔξιλησίας, ἀπὸ τὸ στασίδι του, πετάγησε μετροῦσα τὸ Σταμάτης Λογιανίδης, ὁ μπορούτοπέρης. Τὸ πρωτοπατέλλαρχο τοῦ Κανάγων ἐποντόρησε πρωτότοπα τὸ φέσι του, μὲ τα μάτια ἀπόστερεαν, κοντάς, μανιούδεματος, μὲ βαθυγάλαξη βράκα, κόκκινο ζονάρι καὶ πολὺ θιμο. Ωστόσο, συγχρατόντας τὴν ἀγωνίστηκτην παραστάσιαν στοὺς σεβάσμους γένοντες, ἔβαλε τὸ ζέρι στὸ στήθος, ἔχωντας μὲ βαθός τελείη τούτην την περιπέτειαν!

— "Αρχόντες, ἔγω τὸ ἀπόσασιμα νὰ σωμάτω τοὺς διτύλια μετροῦσαν ποτὲ τὴν πολιορκίαν, μὲ τὰ κοριτσιά την γνωτάσιμην να τὴν προστατεύετε στὸ νοῦ σας τη γηνιάσια μου να τὴν προστατεύετε, ἀλλ' δεν γνιστό....

— Πέξ μας, παδί μου, τὶ σκοτεύεις νὰ κάνεις; φώτησε δι Χατζῆ Γιώργης. Ποιὸς ζέρει ἀλλ' δὲν μποροῦμε νὰ συνδιδώμαστε καὶ μετεῖ....

— Αιοπόν, νά: Μὲ εἰχατε βάλει νὰ φυλάω στὴ διαστική νιάπια τοῦ Κατστρου. Αἴτοι κει παρθητήσας τοῦ οἱ λάτρεις ἔχουν ἀνάγει φωτισμένους.... Αἴτοι τὸ πραγμάδιον τοῦ πατέρα της στάθησε τὸ σχέδιο μογή μονάχη γιὰ πάνω, ἀν μωσική πετύχη, ἀν μωσική ποιηση, Μποροῦσαν νὰ ἔτειλεσσα τὸ σχέδιον τοῦ πατέρα της στάχτη.... Είτα τὸ μποροῦσαν μὲ διό ἄλλους φίλους μου καὶ τοὺς βρήκα πρόθιμους νὰ μὲ ἀπολουσθήσουν.... Λοιπόν, μὲ τὴν ἀδειὰ σας, ἀρχοντες!

Σταυροκοπήτηκε, ἀπόστριψε τ' ἄγια εἰκόνισματα καὶ βγήκε. Οι

Kόρη τῆς Σκύρου
(Σκίτσο περιηγητοῦ)

